

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

Møtested: , Microsoft Teams

Dato: 06.01.2023

Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 1/2023	Innspill om tiltaksmidler og SNO ressurs for 2023 til Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne		2022/10533
AU 2/2023	Høringsuttalelse til båtplan 2023-2030 - Snåsa fjellstyre		2022/12901

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Arkivsaksnr: 2022/10533-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 12.12.2022

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	1/2023	06.01.2023

Innspill om tiltaksmidler og SNO ressurs for 2023 til Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne

Forvalters tilrådning:

Tiltaksmidler 2023

Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne ved arbeidsutvalget ber om at det bestilles midler til følgende tiltak for verneområdene de forvalter for 2023.

Tiltaksmidler 2023		
	Tiltak	Omsøkt
1	Ferdigstilling av bru over Storsteinelva	180.000
2	Tilrettelegging av rasteplasser / fiskeplasser – Lierne og Snåsa	10.000
3	Tilrettelegging av rasteplasser – Skjækra LVO	10.000
4	Tilrettelegging for friluftsliv ved innfallspørt Lierne NP	20.000
5	Tilrettelegging for friluftsliv ved innfallsportene Blåfjella-Skjækerfjella NP	80.000
6	Hovedinnfallsporter – Rauberglia, Krokbecken og Vera	400.000

7	Oppgradering av bruer og klopper Svillestien og sti gjennom Damtjønndalen	228.000
8	Utbedring av stien fra Eggenseteren mot Nasjonalparken	90.000
9	Harbakvollen – forsterkning av kjøretrase	200.000
10	Utbedring av Lakavasstien til Nasjonalparken	250.000
11	Forsterkning av kjøretrase til Hykla	300.000
12	Omlegging og merking av sti mellom Malså og Skjækerdalshytta med ny bru over Storbekken	200.000
13	Kvalitetskontroll og prosjektering av hengebru over Skjækra ved Kulsliseteren	100.000
14	Sti Li-fjell omlegging og forsterkning av sti	400.000
15	Lifjell - Bru	400.000
16	Utsiktspunkt Li-fjell - bygg	400.000
17	Forsterkning av kjøretrase til jaktbase i Guslia NR	25.000
18	Informasjonsskilt om nasjonalparken i Snåsa sentrum	125.000
19	Ferdsestellere – 3 stk	1
	Sum	3.318.000

Det kan bli aktuelt å omprioritere enkelte tiltak når endelig tildeling foreligger og en ser hva som er mulig å iverksette. En del tiltak er også under prosjektering og trenger formelle godkjenninger som kan føre til endringer i framdrift / mulighet for gjennomføring, mens andre trenger samfinansiering av andre og vil være avhengig av dette for å kunne igangsettes.

SNO ressurs 2023

Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne ved arbeidsutvalget ber om at SNO prioriterer oppgaver beskrevet i exceltabell vedlagt. Utklipp av denne framgår av saksopplysningene under. Oppgavene er lik det som tidligere er meldt for 2022, med noen mindre justeringer. Lokal SNO og forvalterne kan med fordel ha dialog om lista før AU behandler den i møte den 06.01.2023, slik at SNO`s innspill kan korrigeres før den sendes SNO sentralt. Eventuelle endringer / justeringer legges fram for AU ved deres behandling.

Saksopplysninger og vurderinger

Tiltaksmidler 2023

Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne ved arbeidsutvalget, behandler saken om tiltaksmidler og SNO ressurs for 2023 delegert i tråd med vedtak gjort i møte den 18.11.2022.

Tiltakene som er lagt inn i bestillingen for 2023 er meldt inn og diskutert med ulike samarbeidsaktører i og omkring verneområdene nasjonalparkstyret forvalter.

Tiltakslista er også lagt fram og diskutert i en felles lokal bestillingsdialog den 14.12.2022. Deretter er saksframlegg sendt Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne for innspill til AU's behandling den 06.01.2023. Innspillene som er kommet fra NP-styret i perioden fram til AU's behandling legges fram for AU ved behandling av saken.

Nasjonalparkstyret søker og bruker årlig midler til ulike tiltak for å nå forvaltningsmål for verneområdene de forvalter. Det er gitt føringer fra Miljødirektoratet (se vedlegg) på hva midlene skal / kan brukes til, og hvilke tiltak som bør prioriteres høyt. Tildelingene tar også hensyn til om tiltakene som omsøkes er i tråd med disse føringene.

Hovedmålet med tiltaksmidlene er å styrke verneverdiene og verneformålet, og sørge for at trusler mot verneverdiene reduseres. Deretter er det mulig å bruke midler til tilretteleggingstiltak og informasjonsarbeid som del av arbeidet med vedtatt besøksstrategi.

Verneområdene Nasjonalparkstyret forvalter har gamle forvaltningsplaner som er under rulling / fornying, mens besøksstrategien for områdene ble vedtatt høsten 2020. Det vurderes å foreligge tilstrekkelig styringsverktøy for forvaltning av verneområdene våre.

I tråd med føringer fra Miljødirektoratet skal tiltak som ivaretar verneverdiene prioriteres høyt. I tiltakene i tabellen som følger gjelder dette alle tiltak på sti og kjørespor, der hensikten er å samle ferdsele og reduserte skade på vegetasjonen. Det er likevel prioritert en del tilretteleggingstiltak for å bedre sikkerheten og opplevelsesverdien for brukerne, framfor noen kloppleggingstiltak. Dette er gjort for å slutføre en del igangsatte tiltak, samt spre aktiviteten på ulike samarbeidsparter for slik å utnytte den samlede ressursen området og samarbeidsaktørene utgjør.

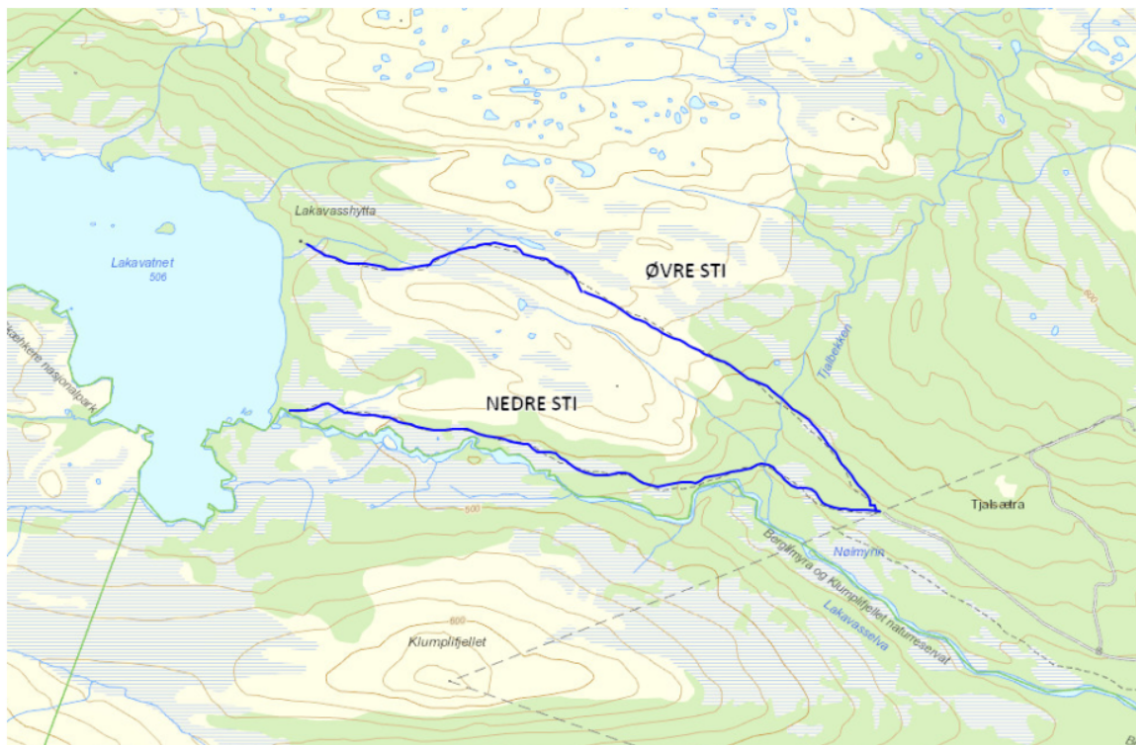
Tilrettelegging på innfallspor ved brøyting og søppelhåndtering vurderes å være svært viktige og nødvendige tiltak. Utkjøring av ved på områder som naturlig brukes som bålplasser ansees som skjøtselstiltak som hindrer ny skade på trær, og samler bålplasser på færre punkt. Vegetasjon og trær får tid til å ta seg inn igjen etter skade.

Innmeldte tiltak på stier som er tatt med er ferdigstilling av bru over Storsteinelva – som del av arbeidet på stien langs Grønningen. Videre er det tatt med årlig oppgraderingsarbeid på Svillestien, samt pågående arbeid og ferdigstilling av leia gjennom Damtjønndalen til Midtpunktet og setertjønnytta. Kartet under viser leia gjennom Damtjønndalen fra Gaulstad.

Det er også lagt inn tiltaksmidler til videre arbeid med utbedring på Lakavasstien og stien fra Eggenseteren mot Nasjonalparkgrensen, som også er området der nasjonalparkbautaen i Snåsa skal flyttes til.

Kartene under viser henholdsvis Lakavasstien og stien fra Eggenseteren. Begge tiltakene berører i hovedsak tilrettelegging utenfor vernegrensen, men områder som nyttes mye. Bruken av nærliggende områder utenfor verneområdene sparer slitasje i verneområdet, så lenge traseene er naturlige traseer som ikke leder mer folk inn i verneområdene.

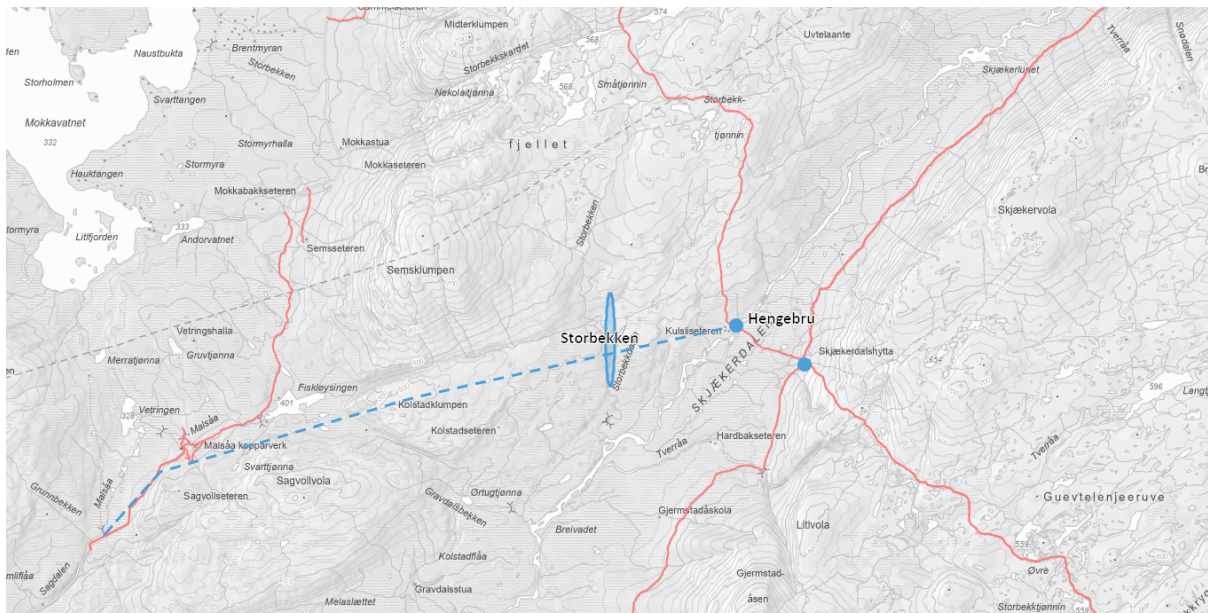

Kart over prosjektområdet ved Grønningen

På kartet over vises området som skal ferdigstilles med brua over Storsteinelva sør-vest for Grønningen og stien fra Eggeseteren nord for Grønningen.

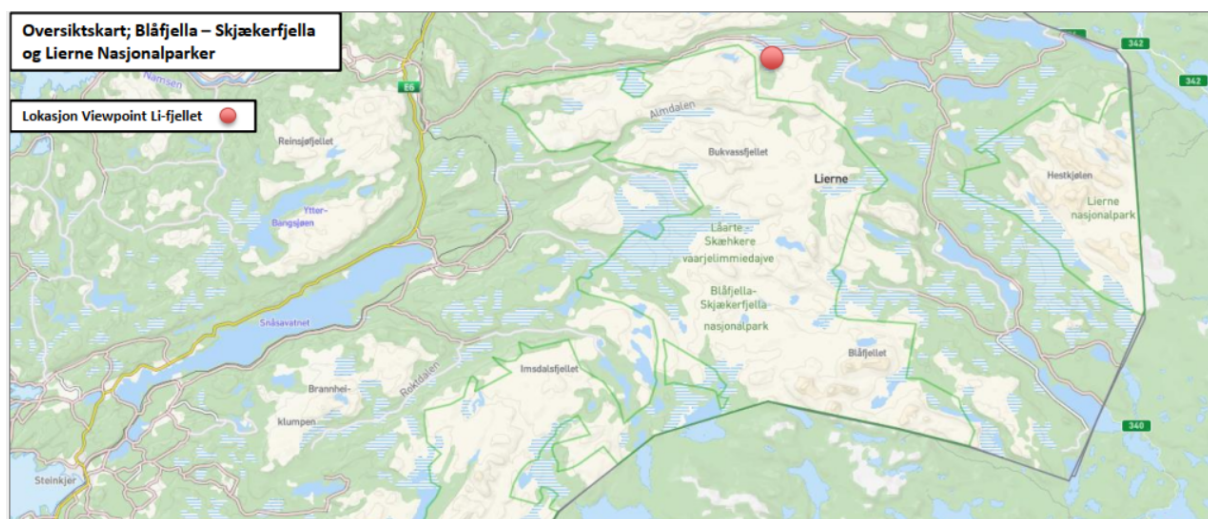
Også tiltakene på innfallsportene er prioritert høyt for å komme i mål med alle hoved-innfallsporner i tråd med besøksstrategien for området. I 2022 ble hoved-innfallsporene på Lifjell og Grønningen i Lierne og Snåsa ferdigstilt. For 2023 er hoved-innfallsporene på henholdsvis Rauberglia, Krobekken og Vera ferdigstilles etter samme mal som de andre hoved-innfallsporene.

Bruer og sti med behov for tiltak meldt inn av DNT Nord-Trøndelag vises i kartutsnittet under. Disse søkes samfinansiert med midler i regi av DNT Nord-Trøndelag, så kostnaden lagt inn her utgjør ca 50 % av estimerte kostander. Brua over Storbekken ble tatt av flom vinteren 2022. Her må plassering av ny bru vurderes sammen med omlegging og merking av stien fra Malså. Denne stien var i sin tid merket uten tillatelse fra vernemyndigheten av private aktører. DNT har deretter tatt på seg å overta og merke stien etter innspill fra nasjonalparkstyret. Her må trase og brupunkt fastlegges av DNT og NP-styret før saken legges til formell behandling av NP-styret etter verneforskriften for Blåfjella/Skjækerfjella NP og Verdal kommune etter plan- og bygningsloven. Det vurderes mulig å igangsette tiltaket i 2023, og er derfor gitt en forholdsvis høy prioritering.

Ellers er det lagt inn tre tiltak som sammen utgjør etablering av et utsiktspunkt ved Li-fjellet. Her er planen å utbedre / legge om stien mot nasjonalparkbautaen, samtidig som det er ønskelig å lage et turmål / et utsiktspunkt utenfor nasjonalparken. Dagens sti går fra parkeringen og langs riksveien før den går i terrenget opp mot Nasjonalparkbautaen. Publikum opplever har i dag problemer med å finne stien, og også sikkerhetsmessig er dette en dårlig løsning. I tillegg er selve stien som i dag er merket til Nasjonalparkbautaen lagt i vegetasjon som ikke tåler slitasjen av ferdsele.

Det er utarbeidet et estimat på kostnadene ved et bygg / utsiktspunkt, ei bru og en sti som tåler ferdsele bedre enn dagnes sti. Tiltaket er ennå ikke avklart i forhold til alle nødvendige instanser, men likevel lagt inn i tiltakslista. Kartet under viser grovt plasseringen av utsiktspunktet.

Det er registrert kjøreskader som følger av bruk av ATV flere steder, blant annet mot sommerboplassen i Hykla, og langs trase til jaktbase i Guslia NR. Utbedringer av disse er tatt med som skjøtselstiltak. Det ventes at reindriften og grunneier i Guslia står for deler av

arbeidet / finansieringen av tiltakene som vil føre til at nødvendig transport i framtida gir mindre kjøreskade i terrenget.

Ellers er det kommet innspill med ønske om oppsett av infoskilt i Snåsa sentrum, ved Jernbaneparken. Tiltaket er tatt med, men er satt opp lavest på prioriteringslista i 2023.

Det er også tatt med bestilling av 3 ferdselstellere, for å kunne innhente informasjon om ferdselen i ulike områder. NP-styret har selv også kjøpt inn 3 tellere slik at det til sammen vil kunne gjøres kartlegging i flere områder/stier i verneområdene NP-styret forvalter.

Tabellen under viser tiltakene i den prioriteringen forvalter har foreslått:

Tiltaksmidler 2023		
	Tiltak	Omsøkt
1	Ferdigstilling av bru over Storsteinelva	180.000
2	Tilrettelegging av rasteplasser / fiskeplasser – Lierne og Snåsa	10.000
3	Tilrettelegging av rasteplasser – Skjækra LVO	10.000
4	Tilrettelegging for friluftsliv ved innfallsport Lierne NP	20.000
5	Tilrettelegging for friluftsliv ved innfallsportene Blåfjella-Skjækerfjella NP	80.000
6	Hoveinnfallsporter – Rauberglia, Krokbecken og Vera	400.000
7	Oppgradering av bruer og klopper Svillestien og sti gjennom Damtjønndalen	228.000
8	Utbedring av stien fra Eggenseteren til Nasjonalparken	90.000
9	Harbakvollen – forsterkning av kjøretrase	200.000
10	Utbedring av Lakavasstien mot Nasjonalparken	250.000
11	Forsterkning av kjøretrase til Hykla	300.000
12	Omlegging og merking av sti mellom Malså og Skjækerdalshytta med ny bru over Storbekken	200.000
13	Kvalitetskontroll og prosjektering av hengebru over Skjækra ved Kulsliseteren	100.000
14	Sti Li-fjell omlegging og forsterkning av sti	400.000
15	Lifjell - Bru	400.000

16	Utsiktspunkt Li-fjell - bygg	400.000
17	Forsterkning av kjøretrase til jaktbase i Guslia NR	25.000
18	Informasjonsskilt om nasjonalparken i Snåsa sentrum	125.000
19	Ferdsestellere – 3 stk	1
	Sum	3.318.000

SNO ressurs 2023

For innspill om SNO ressurs er det lagt til grunn tilsvarende innmelding som i 2022, men med noen mindre justeringer. Denne er også lagt fram i lokalt bestillingsmøte før den er sendt NP-styret og AU. Det åpnes også for at tabellen kan justeres av forvalterne og Lokal SNO i dialog før AU-møtet, men at eventuelle endringer da redegjøres for ved AU`s behandling.

	A	B	C	D	E	F
1	Innspill om ønsket SNO ressurs i verneområder. (Sett inn nye linjer for hvert ønsket utført oppdrag)					
2	2023					
3	Forvaltningmyndighet Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Låarte-Skækeren-Lijre nasjonalparkheståvroe					
4	Verneområde/Tema	Prioritering	Beskrivelse av oppdrag og metode	Forankring i planverktøy	Rapportering (Verneområdelogg, Artsobs, Natstat)	Merknad
5	Verneområde/Tilrettelegging					
6	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Bistå ved etablering av kjøretrase for barmarkskjøring inn til Harbakvollen.	Ånnet (beskriv)	Verneområdelogg	Klagebehandlingen fra Miljødirektoratet om kjøretrase inn til Harbakvollen. Innmeldt behov for 1420.31 midler. Antas ferdigstilt i
7	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Oppsett av nye verneskilt når ny sti fra Malså til Skjøerdalshytta er merket. Skiltet plasseres slik at det bidrar til at folk blir mer bevisst og observant på at de beveger seg inn i et verneområde. GPS-plottet og legges inn i verneområdeloggen.	Besøksstrategi	Verneområdelogg	Kan også gjennomføres i forbindelse med andre oppdrag i verneområdet.
8	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	2	Bistå ved etablering av kjøretrase for barmarkskjøring inn til sommerboplassen til Låarte sjøe ved Hjelja.	Ånnet (beskriv)	Verneområdelogg	Betinging tildeling av tiltaksmidler. Innmeldt behov for 1420.31 midler.
9	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark/ Lierne nasjonalpark/ Skjækra landskapsvernområde	2	Ønske om utsettelse etter nærmere dialog med forvalterne. Gjelder både tellere bestilt via innmelding av tiltaksmidler på 142031, samt 3 innkjøpte tellere i regi av NP styret.	Besøksstrategi	Verneområdelogg	Muntlig rapport nasjonalparkstyret ved å delta på nasjonalparkstyremøte i november 2023.
10	Verneområde/Skjøtsel					
11	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Bistå i forbindelse med utarbeidelse av skjøtelsesplan for utvalgte slåttemyrer i Skjækerdalen. SNO sitt bidrag skal bl.a. være knyttet til beskrivelse av den praktiske utøvende skjøtelsen. Skjøtelsesplanen skal danne grunnlaget for bevaringsmål for	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Arbeidet med skjøtelsesplan vil bli utført av en ekstern aktør og rapporteres i en ekstern rapport. Betinging at nasjonalparkstyret får tildelt midler til utarbeidelse av skjøtelsesplanen.
12	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark/ Lierne nasjonalpark/ Skjækra landskapsvernområde	2	Innkjøp og utkjøring av vedsekker til utvalgte leirplasser for å forebygge slitasje på vegetasjonen i Lierne, Snåsa og Steinkjer. Ikke bare de fjernt liggende leirplassene, men også mer sentrale plasser i	Besøksstrategi	Verneområdelogg	Innmeldt behov for 1420.31 midler via lokalt SNO.
13	Verneområde/Bevaringsmål					
14	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål for slåttemyr i forbindelse med utarbeidelse av skjøtelsesplaner for enkelte myrområder.	Skjøtelsesplan	NatStat	Betinging at det tildeles midler til utarbeidelse av skjøtelsesplan. Arbeidet med skjøtelsesplan vil bli utført av en ekstern aktør og rapporteres i en ekstern rapport.
15	Skjækra landskapsvernområde	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål i forbindelse med revideringen av forvaltningsplan.	Forvaltningsplan	NatStat	Arbeidet med revidering av forvaltningsplan vil bli utført av nasjonalparkforvalter.
16	Skjækra landskapsvernområde	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål for slåttemyr i forbindelse med utarbeidelse av skjøtelsesplaner for enkelte myrområder.	Besøksstrategi	NatStat	Betinging at det tildeles midler til utarbeidelse av skjøtelsesplan. Arbeidet med skjøtelsesplan vil bli utført av en ekstern aktør og rapporteres i en ekstern rapport.
17	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål knyttet til tiltak med utkjøring av ved for å spare områdene omkring bål plasser og	Besøksstrategi	NatStat	Målsetting er å se på effekt av bruk av tiltaksmidler som skadeforebyggende tiltak
18	Skjækra landskapsvernområde	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål knyttet til tiltak med utkjøring av ved for å spare områdene omkring bål plasser og	Besøksstrategi	NatStat	Målsetting er å se på effekt av bruk av tiltaksmidler som skadeforebyggende tiltak
19	Lierne nasjonalpark	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål knyttet til tiltak med utkjøring av ved for å spare områdene omkring bål plasser og	Forvaltningsplan	NatStat	Målsetting er å se på effekt av bruk av tiltaksmidler som skadeforebyggende tiltak
20	Verneområde/Tilsyn og					
21	Lierne nasjonalpark	1	Tilsyn med rovvilt i sårbare perioder	Ånnet (beskriv)	Verneområdelogg	Tilstedeværelse som skadeforebyggende tiltak og tiltak for å redusere miljøkriminalitet på fredet rovvilt
22	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Tilsyn med rovvilt i sårbare perioder	Ånnet (beskriv)	Verneområdelogg	Tilstedeværelse som skadeforebyggende tiltak og tiltak for å redusere miljøkriminalitet på fredet rovvilt
23	Skjækra landskapsvernområde	1	Tilsyn med rovvilt i sårbare perioder	Ånnet (beskriv)	Verneområdelogg	Tilstedeværelse som skadeforebyggende tiltak og tiltak for å redusere miljøkriminalitet på fredet rovvilt
24	Skjækra landskapsvernområde	1	Oppsyn etter NML, løpende kontroll av alle dispensasjoner gitt i byggesaker i Skjækra LVO.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret ved avvik
25	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Oppsyn etter NML - kontroll av alle dispensasjoner i byggesaker.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.
26	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Sjekk eventuelle meldinger om ulovlig camp. I samråd med nasjonalparkforvalter skal eventuelle ulovlige camp'er ryddes og tas med ut av verneområdet.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.
27	Skjækra landskapsvernområde	1	Sjekk eventuelle meldinger om ulovlig camp. I samråd med nasjonalparkforvalter skal eventuelle ulovlige camp'er ryddes og tas med ut av verneområdet.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.
28	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	2	Det ønskes fortsatt et spesielt fokus på både snøskuterkjøring og barmarkskjøring i Skjækerdalen i Verdal.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.
29	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark/ Lierne nasjonalpark/ Arvasstia naturreservat	2	Det ønskes et fokus på barmarkskjøring i forbindelse med elgjakta, spesielt fokus på Seisjadalen i Snåsa og Arvaslihytta i Lierne. Stikkprøver i andre områder. Viktig med forebyggende informasjonsarbeid	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.
30	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark og Lierne nasjonalpark	3	Det ønskes et spesielt fokus på snøskuterkjøring der rekreasjonsløyper / isfiskeløyper går inn til grensene (og inne i) til våre verneområder. Her vil det bli økt ferdsel på ski videre inn i verneområdene som kan gi en økning i etablering av leirplasser / slitasje, søppel og potensielt flere laushunder.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.
31	Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark/ Lierne nasjonalpark/ Skjækra landskapsvernområde	4	Det ønskes et fokus på hundehold, søppel, leirplasser og henzegnet til beitedyr - reindrift over hele området. Kombinert med skilting i aktuelle områder og i aktuelle perioder og informasjonstiltak i	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.
32						
33						
34						
35						
36						

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019) står følgende:

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiene, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevarer for Noregs nasjonalparker og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparker og andre verneområde med store besøkstal eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og

utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

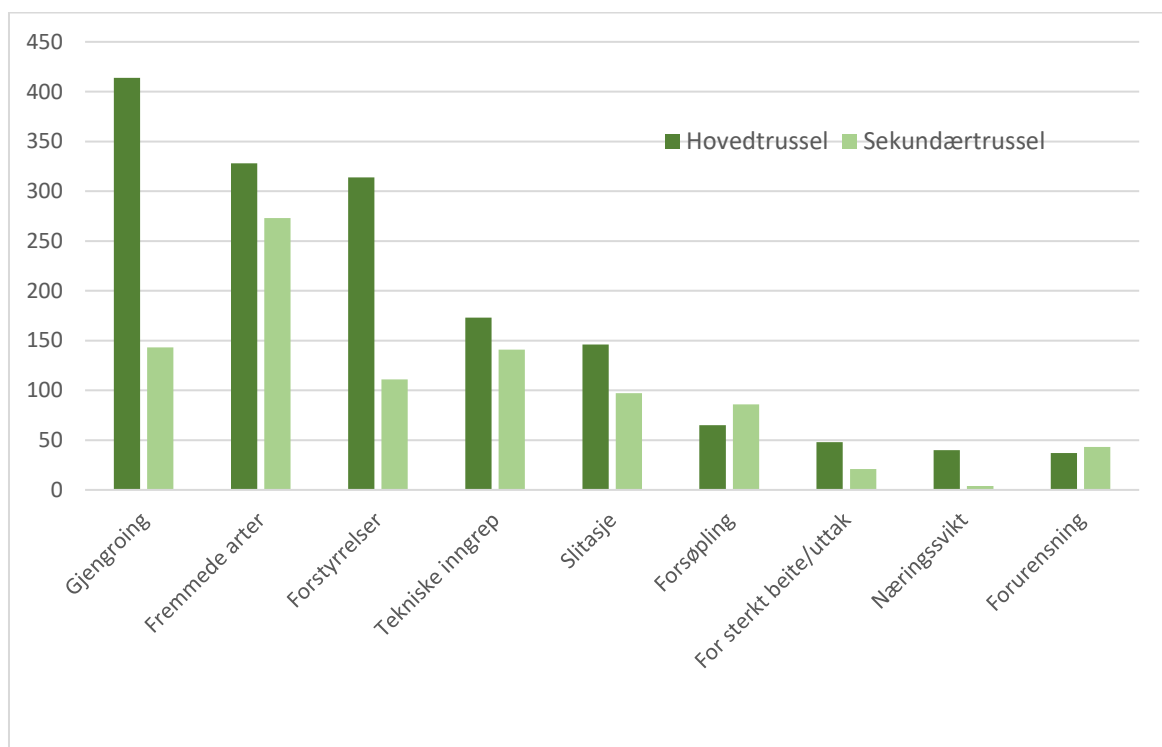
Tiltak skal være forankret i en skjøtts- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Prioriteringer ved bruk av midler til tiltak i verneområder

Klima – og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er gjengroing, fremmede arter, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende

skjøtsel), skal prioriteres høyere enn nye, større prosjekter. Det finnes likevel tilfeller der strakstiltak bør prioriteres. Dette gjelder f.eks. der det oppdages nye forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale og der trua arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt. Et annet eksempel kan være sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltningen.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder er likevel god, oppdatert informasjon i tråd med merkevaren viktig.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til opprettelse av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til (primært å delfinansiere) gjennomføring av denne typen tilrettelegging, og søknader til slike anlegg skal være godt begrunnet med bl.a. informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging etter universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og de har som den klare hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvar for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvar for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

Adresseliste

Trondheim, 02.11.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/11767

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2023

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over ny kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2023. Innmeldingen skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt. Prioritering av oppsynsinnsats fra SNO skal inngå i møtene. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering

Ny kap./post 1420.31

Kap./post 1420.38 (restaurering av myr og annen våtmark) er i forslag til statsbudsjett for 2023 slått sammen med den gamle kap./post 1420.31 - *Tiltak i verneområder*. Ny 31-post heter *Tiltak i verneområder, og annen natur, inkludert restaureringstiltak*.

For 2023 vil vi opprettholde to skjemaer i ESS for innmelding av behov for tiltak finansiert over den nye 31-posten. Ett skjema heter *Midler til tiltak i verneområder* og det andre heter *Midler til naturrestaurering*, altså tilsvarende ordning for innmelding som før.

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i terrestriske økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap og åpent lavland. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og

Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler til styrket kapasitet på naturrestaurering hos Statsforvalterne fra kap. 1420.21.

Restaurering i de trua naturtypene sanddynemark, sørlig etablert sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone prioriteres høyt, men det kan også meldes inn behov for midler til restaurering i andre terrestriske naturtyper, såfremt det legges ved en prosjektbeskrivelse av tiltakene. Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder meldes også inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Statsforvalteren i Vestland kan bistå med faglige råd knyttet til slike hogster.

Midlene kan benyttes til naturrestaurering både innenfor og utenfor verneområder. Kap. post 1420.31 er ikke en tilskuddspost og kan ikke benyttes til tilskudd. Det er kun Statsforvalteren og verneområdestyrene som har adgang til å melde inn behov for midler i ESS. Eventuelle initiativ fra annet hold, med plan om restaurering utenfor vernegrensene, må gå via Statsforvalteren. Det er Statsforvalteren og verneområdestyrene som har det økonomiske ansvaret for tiltakene, inklusive ansvar for rapportering.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering. Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter. Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2023 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som er kontraktert av SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier.

Behov for midler til informasjonstiltak i prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag om informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2023 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak m.m. (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger, og respektive antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt er justert, og det er utviklet et opplegg for å ta i bruk underskilt med spesiell lokal tilpasning. Retningslinjene og mer informasjon om verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Verneskilt, underskilt og skiltstenger til verneskiltene kan nå bestilles via en felles bestillingsløsning fra vår leverandør Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmeldinger av diverse andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrene

Verneområdestyrene skal melde inn ønske om driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan ikke dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS.

Det legges stor vekt på effektmåling av tiltak, og vi oppfordrer forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i NatStat - Naturstatus for verneområder, som er utviklet for dette formålet. Se informasjonsskriv for fremgangsmåte og nærmere detaljer her: [Etablere bevaringsmål i NatStat \(fm-nett.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/om-miljodirektoratet/verneomrader/natstat)

Ferdselstellere

Behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere meldes inn i ESS. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet skrives kr 1. Behovet må begrunnes, da det erfaringsvis er stor etterspørsel etter tellere. SNO, eller en av SNOs tjenesteytere, skal bistå ved utsetting og innrapportering av koordinater, stedsnavn og innlegging i basen. Behov for personalressurser i felt for oppsetting og drift, meldes inn i SNOs bestillingsskjema, se vedlegg 2.

Marint søppel

Det er en egen tilskuddspost (post 71) som omhandler marin forsøpling. Statsforvalteren vil her kunne oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Minstesummen det kan søkes om over denne ordningen er kr. 300.000. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS (*Tiltak i verneområder*).

3. Planleggingsmøter for verneområdearbeid

Planleggingsmøtene med Statsforvalteren (tidligere omtalt som bestillingsmøter) skal som i fjor kun omhandle verneområdearbeid. Møtene skal sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO kan utføre.

På møtet i november/desember skal SNO rapportere fra årets arbeid, og utfordringer og behov for kommende år skal diskuteres. SNO er selv ansvarlig for planlegging, prioritering og økonomi for gjennomføring og rapportering av tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er viktig at

forvaltningsmyndigheten drøfter faglige utfordringer og tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år. Forvaltningsmyndighetene kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, bevaringsmål eller tiltak i verneområder (restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak). Behov for slike tiltak fra SNO drøftes i møtet. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur.

Behov for personalressurser sendes SNO til postmottak@miljodir.no på vedlagte skjema (vedlegg 2) i Excel-format. Det samme skjemaet skal brukes for både store og små verneområder. SNO vil avstemme disse oppgavene opp mot andre pålagte oppgaver, samt kapasitet og kompetanse.

For tilsynsoppdrag i verneområder forvaltet av Statsforvalteren, ønsker vi at embetets «Skjema tilsynsbehov i verneområdene» brukes som grunnlag og at aktivitetsomfanget diskuteres og eventuelt justeres.

Oppgaver knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de meldes inn til SNO-lokalt. Dette er for å kunne vurdere muligheten for å samkjøre ønskede tiltak.

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Tiltak i verneområder og Naturrestaurering* fra og med 15. november 2022.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2023. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger knyttet til uforutsette utgifter, meldes behov inn på e-post, se adresser under.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Dette lar seg ikke lett endre etter tildeling av midler.

Dersom klimatiske forhold, som for eksempel frossen mark, gjør at enkelttiltak bør realiseres før midler formelt blir tildelt, må tiltaket forhåndsklareres med Miljødirektoratet, ved:

- Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet
- Olav Nord-Varhaug olav.nord-varhaug@miljodir.no eller Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer

Forhåndsklaringen forutsetter at tiltaket er høyt prioritert i bestillingen. De aktuelle tiltakene legges *både* inn med prioritering i ESS med merknad om forhåndsklaring og formidles i egen e-post.

Frist for forvaltningsmyndigheten for innmelding i ESS og for bestilling av SNO-ressurs i eget skjema, er **10. januar 2023**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2023, økonomirapportering pr 1. november og Endelig årsrapport (EÅR) pr. 31. des. 2023. Samtidig med EÅR skal det i 2023 rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31 (*Tiltak i verneområder og Naturrestaurering*). Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

avdelingsdirektør
Statens Naturoppsyn

Vedlegg

1. Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025
2. Skjema for innspill om ønsket SNO-ressurs

Adresseliste:
Alle Statsforvaltere
Alle verneområdestyrer

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet

Innspill om ønsket SNO ressurs i verneområder. (Sett inn nye linjer for hvert ønsket utført oppdrag)

2023

Forvaltningmyndighet

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe

Fylles ut av SNO

Verneområde/Tema	Prioritering	Beskrivelse av oppdrag og metode	Forankring i planverktøy	Rapportering (Verneområdelogg, Artsobs, Natstat).	Merknad	Fylles ut av SNO			
						Ansvarlig i SNO-L	Tidsbruk (dagsverk)	Gjennomført ja/nei	Kommentarer
Verneområde/Tilrettelegging									
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Bistå ved etablering av kjøretrasé for barmarkskjøring inn til Harbakvollen.	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Klagebehandlingen fra Miljødirektoratet om kjøretrasé inn til Harbakvollen. Innmeldt behov for 1420.31 midler. Antas ferdigstilt i 2023.				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Oppsett av nye vernekielt når ny sti fra Malså til Skjøkerdalshytta er merket. Skiltet plasseres slik at det bidrar til at folk blir mer bevisst og observant på at de beveger seg inn i et verneområde. GPS-plottet og legges inn i verneområdeloggen.	Besøksstrategi	Verneområdelogg	Kan også gjennomføres i forbindelse med andre oppdrag i verneområdet.				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	2	Bistå ved etablering av kjøretrasé for barmarkskjøring inn til sommer-boplassen til Låarte sijte ved Hykla.	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Betinging tildeling av tiltaksmidler. Innmeldt behov for 1420.31 midler.				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark/ Lierne nasjonalpark/ Skjækra landskapsvernområde	2	Ønske om utsetting av ferdselstellere etter nærmere dialog med forvalterne. Gjelder både tellere bestilt via innmelding av tiltaksmidler på 142031, samt 3 innkjøpte tellere i regi av NP styret.	Besøksstrategi	Verneområdelogg	Muntlig rapport nasjonalparkstyret ved å delta på nasjonalparkstyremøte i november 2023.				
Verneområde/Skjøtsel									
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Bistå i forbindelse med utarbeidelse av skjøtelsesplan for utvalgte slåttemyrer i Skjøkerdalen. SNO sitt bidrag skal bl.a. være knyttet til beskrivelse av den praktiske utøvende skjøtselen. Skjøtelsesplanen skal danne grunnlaget for bevaringsmål for slåttemyr i nasjonalparken. Det er også ønske om	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Arbeidet med skjøtelsesplan vil bli utført av en ekstern aktør og rapporteres i en ekstern rapport. Betinging at nasjonalparkstyret får tildelt midler til utarbeidelse av skjøtelsesplanen.				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark/ Lierne nasjonalpark/ Skjækra landskapsvernområde	2	Innkjøp og utkjøring av vedsekker til utvalgte leirplasser for å forebygge slitasje på vegetasjonen i Lierne, Snåsa og Steinkjer. Ikke bare de fjernt liggende leirplassene, men også mer sentrale plasser i Skjækra LVO.	Besøksstrategi	Verneområdelogg	Innmeldt behov for 1420.31 midler via lokalt SNO.				
Verneområde/Bevaringsmål									
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål for slåttemyr i forbindelse med utarbeidelse av skjøtelsesplaner for enkelte myrområder.	Skjøtelsesplan	NatStat	Betinging at det tildeles midler til utarbeidelse av skjøtelsesplan. Arbeidet med skjøtelsesplan vil bli utført av en ekstern aktør og rapporteres i en ekstern rapport.				
Skjækra landskapsvernområde	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål i forbindelse med revideringen av forvaltningsplan.	Forvaltningsplan	NatStat	Arbeidet med revidering av forvaltningsplan vil bli utført av nasjonalparkforvalter.				
Skjækra landskapsvernområde	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål for slåttemyr i forbindelse med utarbeidelse av skjøtelsesplaner for enkelte myrområder.	Besøksstrategi	NatStat	Betinging at det tildeles midler til utarbeidelse av skjøtelsesplan. Arbeidet med skjøtelsesplan vil bli utført av en ekstern aktør og rapporteres i en ekstern rapport.				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål knyttet til tiltak med utkjøring av ved for å spare områdene omkring bålplasser og fiskeplasser	Besøksstrategi	NatStat	Målsetting er å se på effekt av bruk av tiltaksmidler som skadeforebyggende tiltak				
Skjækra landskapsvernområde	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål knyttet til tiltak med utkjøring av ved for å spare områdene omkring bålplasser og fiskeplasser	Besøksstrategi	NatStat	Målsetting er å se på effekt av bruk av tiltaksmidler som skadeforebyggende tiltak				
Lierne nasjonalpark	1	Bistå ved utarbeidelse av bevaringsmål knyttet til tiltak med utkjøring av ved for å spare områdene omkring bålplasser og fiskeplasser	Forvaltningsplan	NatStat	Målsetting er å se på effekt av bruk av tiltaksmidler som skadeforebyggende tiltak				
Verneområde/Tilsyn og kontroll									
Lierne nasjonalpark	1	Tilsyn med rovvilt i sårbare perioder	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Tilstedeværelse som skadeforebyggende tiltak og tiltak for å redusere miljøkriminalitet på fredet rovvilt				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Tilsyn med rovvilt i sårbare perioder	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Tilstedeværelse som skadeforebyggende tiltak og tiltak for å redusere miljøkriminalitet på fredet rovvilt				
Skjækra landskapsvernområde	1	Tilsyn med rovvilt i sårbare perioder	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Tilstedeværelse som skadeforebyggende tiltak og tiltak for å redusere miljøkriminalitet på fredet rovvilt				
Skjækra landskapsvernområde	1	Oppsyn etter NML, løpende kontroll av alle dispensasjoner gitt i byggesaker i Skjækra LVO .	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret ved avvik				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Oppsyn etter NML - kontroll av alle dispensasjoner i byggesaker.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	1	Sjette eventuelle meldinger om ulovlig camp. I samråd med nasjonalparkforvalter skal eventuelle ulovlige camp'er ryddes og tas med ut av verneområdet.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.				
Skjækra landskapsvernområde	1	Sjette eventuelle meldinger om ulovlig camp. I samråd med nasjonalparkforvalter skal eventuelle ulovlige camp'er ryddes og tas med ut av verneområdet.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark	2	Det ønskes fortsatt et spesielt fokus på både snøskuterkjøring og barmarkskjøring i Skjøkerdalen i Verdal.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark/ Lierne nasjonalpark/Arvasslia naturreservat	2	Det ønskes et fokus på barmarkskjøring i forbindelse med elgjakta, spesielt fokus på Seisjødalen i Snåsa og Arvaslihytta i Lierne. Stikkprøver i andre områder. Viktig med forebyggende informasjonsarbeid på forhånd.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark og Lierne nasjonalpark	3	Det ønskes et spesielt fokus på snøskuterkjøring der rekreasjonsløyper / isfiskeløyper går inn til grensene (og inne i) til våre verneområder. Her vil det bli økt ferdsel på ski videre inn i verneområdene som kan gi en økning i etablering av leirplasser / slitasje, søppel og potensielt flere laushunder.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.				
Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark/ Lierne nasjonalpark/Skjækra landskapsvernområde	4	Det ønskes et fokus på hundehold, søppel, leirplasser og hensynet til beitedyr - reindrift over hele området. Kombinert med skifting i aktuelle områder og i aktuelle perioder og informasjonstiltak i media.	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Egen rapport til NP-styret.				

Moss kommune
 Trøgstad kommune
 Ullensaker kommune
 Elverum kommune
 Tolga kommune
 Tynset kommune
 Os kommune
 Gjøvik kommune
 Dovre kommune
 Lom kommune
 Vågå kommune
 Ringebu kommune
 Gol kommune
 Hol kommune
 Tinn kommune
 Hjartdal kommune
 Fyresdal kommune
 Tokke kommune
 Kristiansand kommune
 Hægebostad kommune
 Sirdal kommune
 Stavanger kommune
 Haugesund kommune
 Suldal kommune
 Karmøy kommune
 Bergen kommune
 Stord kommune
 Kvinnherad kommune
 Ulvik kommune
 Vik kommune
 Luster kommune
 Naustdal kommune
 Gloppen kommune
 Vanylven kommune
 Rauma kommune
 Sunndal kommune
 Rindal kommune
 Steinkjer kommune
 Namsos kommune
 Hemne kommune
 Snillfjord kommune
 Frøya kommune
 Meldal kommune
 Røros kommune
 Holtålen kommune
 Tydal kommune
 Stjørdal kommune
 Frosta kommune
 Røyrvik kommune
 Namsskogan kommune
 Grong kommune
 Høylandet kommune
 Flatanger kommune
 Nærøy kommune
 Inderøy kommune
 Hattfjelldal kommune
 Tromsø kommune
 Hammerfest kommune
 Ålfotbreen verneområdestyre
 Ånderdalen nasjonalparkstyre
 Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe
 Verneområdestyret for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde
 Breheimen nasjonalparkstyre
 Byrkijø nasjonalpaarhkeståvroe/ Børgefjell nasjonalparkstyre
 Dovrefjell nasjonalparkstyre
 Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
 Folgefonna nasjonalparkstyre
 Nasjonalparkstyret for Forollhogna
 Nasjonalparkstyret for Fulufjellet
 Færder nasjonalparkstyre
 Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen landskapsvernområde
 Hallingskarvet nasjonalparkstyre
 Jomfruland nasjonalparkstyre
 Jostedalbreen nasjonalparkstyre
 Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen
 Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsvernområder
 Langsua nasjonalparkstyre
 Lofotodden nasjonalparkstyre
 Njaarken vaarjelmiedajve/ Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre
 Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsvernområde/ Ittugáissáid suodjemeahccestivra
 Midtre Nordland nasjonalparkstyre
 Møysalen nasjonalparkstyre
 Naustdal-Gjengedal verneområdestyre
 Verneområdestyret for Nordkvaløya-Rebbernesøya
 Nærøyfjorden verneområdestyre
 Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder
 Raet nasjonalparkstyre
 Nasjonalparkstyret for Reinheimen
 Nasjonalparkstyret for Reisa nasjonalpark og Ráisduottarháldi landskapsvernområde
 Rohkunborri nasjonalparkstyre
 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
 Seiland/Sievju nasjonalparkstyre
 Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde
 Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen
 Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
 Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kanalistarhaan johtokunta
 Stølsheimen verneområdestyre
 Sølven verneområdestyre
 Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
 Verneområdestyret for Trollheimen
 Varangerhalvøya nasjonalparkstyre Várnjárgga álbmotmeahccestivra Varenkinniemen kansalistarhaan styryri
 Vega verneområdestyre
 Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
 Anárjoga álbmotmeahccestivra / Anárjohka nasjonalparkstyre
 Nasjonalparkstyret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde
 Øvre Pasvik nasjonalparkstyre -Báhčaveaji álbmotmeahccestivra
 Statsforvalteren i Agder
 Statsforvalteren i Rogaland
 Statsforvalteren i Vestland
 Statsforvalteren i Møre og Romsdal
 Statsforvalteren i Oslo og Viken
 Statsforvalteren i Innlandet
 Statsforvalteren i Trøndelag
 Statsforvalteren i Nordland
 Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Forvaltningsplan

Skjøtselsplan

Tiltaksplan

Besøksstrategi

Annet (beskriv)

Verneområdelogg

Artsobs

NatStat

Arkivsaksnummer: 2022/12901-0

Saksbehandler: Eirik Sønstevold

Dato: 21.12.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	2/2023	06.01.2023

Høringsuttalelse til båtplan 2023-2030 - Snåsa fjellstyre

Innstilling fra forvalter

Arbeidsutvalget for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe støtter båtplanen og dens innhold med følgende kommentarer for retningslinjer som er ment innenfor nasjonalparken og landskapsvernområdet:

- For siste strekpunkt under «4.1.3 Generelle krav til båttopplag» bør det også presiseres at tørrfuru (gadd) og spesielle vekstformer (f.eks. rilkuler) heller ikke er tillatt å felle.
- Det er bra at det er presisert at utlegg av båt fortsatt vil være søknadspliktig, slik at vi har mulighet til å være med å beslutte hvor (omkring vannet) en båt skal legges. I siste avsnitt under «4.2.1 Søknader og saksbehandling» står det at «Nasjonalparkstyret skal ha melding når de aktuelle båtene er lagt ut». Vi viser til rettsforliket (sak 20-129753SKJ-FROS) der det står i avsnittet om fiske at fjellstyret kan «påregne at det ved søknad vil bli gitt dispensasjon for utlegging av båt». Vi tolker det slik at det er søknadspliktig for fjellstyret å legge ut båt selv om det foreligget en helhetlig båtplan og det påregnes dispensasjon. Vi ber om at dette skrives om slik at det er i tråd med rettsforliket.
- Nasjonalparkstyret synes det er positivt at det legges opp til at nye båttopplag i hovedsak er i fjellstyrets eierskap istedenfor privatpersoner. Det vil gi et potensiale for færre antall båttopplag samtidig som det vil komme allmennheten til gode, noe vi synes er bra.
- Fjellstyret bør vurdere om det skal stå et lite avsnitt om naust ettersom det er nært tilknyttet båter. Det kan gjøre det mer oversiktlig dersom man påpeker at det er opp til Statskog SF og nasjonalparkstyret å bedømme om det skal tillates naust.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Snåsa fjellstyre har i samarbeid med Statskog SF, jobbet fram forslag til ny driftsplan for båtbruk på statsallmenningene i Snåsa. Planen skal gjelde for perioden 2023 – 2030, og skal være et vedlegg til ny forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Fjellstyret ber om at eventuelle merknader til planen sendes Snåsa fjellstyre innen 1. februar 2023.

Hovedmålsetning med denne båtplanen er å håndtere alle nye spørsmål om båttopplag i statsallmenningen på en god måte, med utgangspunkt i fiskeressursene, fiskereglene og tilgjengelighet for fiske. Planen vil gi retningslinjer for båtutlegg, saksbehandling/

administrasjon og håndtering av båtvrak. Innenfor verneområdene vil planen legge til rette og samkjøre fjellstyrets og vernemyndighetenes forvaltning av båter.

I høringsutkastet blir det henvist til rettsforlik i 2021 mellom Snåsa fjellstyre og Miljødirektoratet (sak 20-129753SKJ-FROS) der det står at «Verneforskriften har ingen bestemmelse som åpner for utlegging av båt. En eventuell tillatelse må vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften § 4, jf. naturmangfoldloven § 48. Dersom fjellstyret kan dokumentere behovet i en helhetlig driftsplan for båtbruk basert på forvaltning av fiskeressursen og tilgjengelig for allmennheten, kan fjellstyret påregne at det ved søknad vil bli gitt dispensasjon for utlegging av båt».

I båtplanen er det differensiert mellom båttopplag innenfor og utenfor verneområdene. Innenfor verneområdene er det foreslått å ikke tillate nye båttopplag for privatpersoner. Under gitte vilkår kan det tillates for beitenæring og reiselivsnæring. Fjellstyret legger opp til at fjellstyret selv kan overta private båttopplag og drifte de som utleiebåt(er), i tillegg til båttopplag ved Åsvatnet, Litjheggsjøen, Heggjøen og Funnbursvatnet. Åsvatnet ligger i Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde, mens de resterende 3 vannene ligger i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Høringsfristen er satt til 1. februar. Ettersom det ikke vil bli gjennomført noe nasjonalparestyremøte innen den tid blir høringsuttalelsen tatt opp til diskusjon i arbeidsutvalget. Arbeidsutvalget står fritt til å vedta at nasjonalparkforvalterene ber om utsatt frist og eventuelt tar høringsuttalelsen opp til diskusjon i nasjonalparkstyret.

Verneformål – Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark

Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Verneformål – Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde

Formålet med Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap. Fjellskogen innover mot Skjækerfjella og i tilknytning til liser og bekkedaler, samt den særegne vegetasjonen i den sørvendte lia mot Grønlihø, er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Naturmangfoldloven

Prinsippene i nml §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, ved dispensasjonsbehandlinger og ved forvaltning av fast eiendom.

Nml §§ 8-12 er ikke vurdert i denne saken, da nasjonalparkstyret her ikke selv beslutter noe som vil påvirke naturmiljø/naturverdiene. Styrets vurderinger vil være ved senere behandlinger av dispensasjonssøknader eller tiltak for å ivareta verneverdiene om utvidelsen blir en realitet.

Vurdering

Snåsa fjellstyre er en stor aktør innenfor verneområdene nasjonalparkstyret forvalter. De er også en viktig aktør for tilrettelegging av tradisjonelt og enkelt friluftsliv i tråd med verneformålet til Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark. Nasjonalparkstyret er derfor tjent med å støtte en driftsplan for båtbruk på statsalmenningene i Snåsa.

Høringsutkastet for båtplanen legger opp til et begrenset antall av nye båttopplagg. Det er skrevet at fjellstyret kan overta eksisterende private båter eller sette ut egne båter for utleie ved Åsvatnet, Litjheggsjøen, Heggsjøen og Finnbursvatnet. At fjellstyret tar mer styring over eventuelle båttopplag vil bidra til en bedre tilrettelegging for allmennheten istedenfor en privatisering, i tråd med verneformålet for nasjonalparken. Det er også positivt at tre av de nevnte vannene ligger i hhv landskapsvernområdet og ved en hovedinnfallsport iht til vedtatt besøksstrategi. At det fjerde vannet ligger helt i utkanten av nasjonalparken i nærheten av en sekundærinnfallsport er også positivt.

Det er flere ganger i høringsutkastet skrevet hva som kan tillates og ikke etter fjellstyrets vurderinger. Rettsforliket mellom Staten og Snåsa fjellstyre (sak 20-129753SKJ-FROS) vil legge føringer for at båttopplag fjellstyret godtar også blir godtatt av nasjonalparkstyret. Det er derfor positivt at båtplanen legger opp til at båttopplag heller skal være eid av fjellstyret enn privatpersoner, ettersom det vil minimere behovet for antall båttopplag og minimere samlet belastning.

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Høringsbrev båtplan**
- 2 Båtplan 2023-2030 høring**
- 3 Rettsforlik Staten-Snåsa fjellstyre (sak 20-129753SKJ-FROS)**

Til

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
Snåsa kommune

Snåsa, 19.12.2022

Høring – Driftsplan for båtbruk på statsallmenningene i Snåsa, perioden 2023 - 2030

Snåsa fjellstyre har i samarbeid med Statskog SF, jobbet fram forslag til ny driftsplan for båtbruk på statsallmenningene i Snåsa. Planen skal gjelde for perioden 2023 – 2030, og skal være et vedlegg til ny forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Vi ber om at eventuelle merknader til planen sendes Snåsa fjellstyre innen 1. februar 2023.

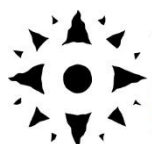
Med hilsen
Snåsa fjellstyre

Vidar Formo
Fjelloppsyn/dl. (sign)

Vedlegg: Båtplan for statsallmenningene i Snåsa 2023-2030

Kopi: Statskog SF v/Morten Aasheim

Driftsplan for båtbruk

SNÅASEN VAERIESTÅVROE
SNÅSA FJELLSTYRE

For perioden 2023 – 2030

1 MÅLSETNING

Sett i et historisk perspektiv har bruken av vannene i statsallmenningen, og behovet for båt, formet seg etter bosetting, ressursgrunnlag og fiskekvalitet. I nyere tid har rekreasjon, friluftsliv og hyttebygging vært med å bestemme hvor folk ønsker å fiske og ha båt. Opprettelsen av store verneområder har også påvirket håndtering av båtspørsmål de siste åra.

Hovedmålsetning med denne båtplanen er å håndtere alle nye spørsmål om båttopplag i statsallmenningen på en god måte, med utgangspunkt i fiskeressursene, fiskereglene og tilgjengelighet for fiske. Planen vil gi retningslinjer for båtutlegg, saksbehandling/ administrasjon og håndtering av båtvrak. Innenfor verneområdene vil planen legge til rette og samkjøre fjellstyrets og vernemyndighetenes forvaltning av båter.

2 BAKGRUNN

Fiske på statsallmenning er en allmenningsrett. Allmenningsretten har dype historiske røtter, og regler om allmenningsbruk finnes i våre første nedskrevne lover. Sammen med odelsretten regnes allmenningsretten som ett av våre eldste rettsinstitutt. Det historiske grunnlaget for allmenningene er de store områdene med skog og fjell som ikke ble benyttet eksklusivt av gårdbrukere i bygda, men som ble brukt i fellesskap, alt etter behov. I dag er Statskog grunneier på statsallmenningene, men befolkningen har fortsatt bruksrettigheter som administreres av fjellstyrene, med hjemmel i fjellovens bestemmelser.

Retten til fiske i statsallmenning er bostedstilknyttet, og fjelloven inndeler rettighetshaverne i følgende tre grupper:

- De som er bosatt i området der allmenningen ligger (innenbygdsboende). Disse har rett til fiske med stang, håndsnøre, faststående redskap og oter. Garnfiske krever bruk av båt. Rett til båttopplag har derfor i mange tilfeller blitt ansett som en del av fiskeretten.
- De som er bosatt innenfor landets grenser (utenbygdsboende). Disse har rett til fiske med stang og håndsnøre og fjellstyret kan åpne for fiske med faststående redskap og oter for denne gruppen.
- De som er bosatt utenfor landets grenser. Fjellstyret kan åpne for fiske med stang og håndsnøre for personer bosatt utenfor Norge.

Fjellovens § 30 gir fjellstyret en generell hjemmel til å regulere fiske i statsallmenningen. Snåsa fjellstyre har ved flere anledninger revidert sine fiskeregler. Bakgrunnen for dette er at fiskeressursene (bestandene), fisketrykket og formålet med fiske endres. Fjellstyrets siste revidering av fiskereglene var i 2019, hvor det blant annet ble åpnet for garnfiske i noen flere fiskevann.

I forlengelsen av å kunne regulere fiske, kan fjellstyret også sette vilkår for båtbruken som er knyttet til utøvelsen av fiske. Her er det i utgangspunktet ingen andre rammer enn de som følger av forvaltningsrettslige prinsipper om saklighet, rimelighet, likebehandling m.m. Det er viktig at Statskog som grunneier og fjellstyret som forvalter av fiskeressursen er enige om vilkår og retningslinjer for båttopplag.

3 VERNEOMRÅDER OG KONSEKVENSER FOR FISKE

Blåfjella- Skjækerfjella nasjonalpark og Skjækra landskapsvernområde ble opprettet i 2004. Store deler av disse verneområdene består av statsallmenning, og nærmere 70 % av statsallmenningene på Snåsa er i dag vernet etter naturmangfoldloven. Båtbruk og båtopplag er ikke omtalt særskilt i vernebestemmelsene. Båtopplag betraktes som et inngrep, og faller inn under vernebestemmelsenes § 3 pkt 1.1 *Vern mot inngrep i landskapet*. Utlegging av båt er derfor i utgangspunktet forbudt, men vernebestemmelsenes § 4 *Generelle dispensasjonsregler*, gir en åpning for at det kan søkes og tillates utlegg av båt. Det har imidlertid vært et mål fra forvaltningen at antallet båter totalt sett innenfor verneområdene ikke skal økes. Resultatet av dette er at forvaltningen av fiskeressursene, gjennom regulering av båtbruken, blir flyttet fra fjellstyret til vernemyndighetene. I tillegg skaper det «eksklusive» båtopplag innenfor verneområdene.

Snåsa fjellstyre har hatt en langvarig erstatningsprosess med staten etter at de store verneområdene ble etablert i 2004. Etter et rettsforlik i 2021 (sak 20-129753SKJ-FROS) er det imidlertid enighet om følgende forståelse av fiske og båtutlegg innenfor verneområdene:

Verneforskriften har ingen bestemmelse som åpner for utlegging av båt. En eventuell tillatelse må vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften § 4, jf. naturmangfoldloven § 48. Dersom fjellstyret kan dokumentere behovet i en helhetlig driftsplan for båtbruk basert på forvaltning av fiskeressursen og tilgjengelighet for allmenheten, kan fjellstyret påregne at det ved søknad vil bli gitt dispensasjon for utlegging av båt.

Denne driftsplanen for båtbruk baserer seg på fjellstyrets fiskeforvaltning, fiskeregler og tilgjengeligheten for fiske. Sammen danner dette grunnlaget for båtopplag i statsallmenningen i planperioden. Dette gjelder både private båtopplag, og fjellstyrets egne behov for å legge ut nye båter på vegne av de bruksberettigede.

4 RETNINGSLINJER

4.1 Retningslinjer for båtutlegg

Av hensyn til at båtutlegg må håndteres etter ulike forvaltningsregimer i og utenfor verneområdene, er det i retningslinjene skilt mellom disse to områdene av statsallmenningen. Utgangspunktet for vurdering av båtutlegg baserer seg likevel på følgende grunnleggende kriterier:

- Om det er tillatt med garnfiske eller ikke
- Om vannet er tilrettelagt med båt av Snåsa fjellstyre
- Om vannet ligger ved vei
- Om det søkes i tilknytning til næringsutøvelse
- Om det ønskes å stimulere til fiske i prioriterte vann

4.1.1 Båtutlegg utenfor verneområder

Privat båttopplag:

- a) Vann tilrettelagt med båt av Snåsa fjellstyre:

Leirsjøen (utleiebåt), Kveinnsjøen (hyttebåt), Bangsjøen (hyttebåt), Dalvatnet (hyttebåt), Langvatnet (hyttebåt og utleiebåt), Andorsjøen (hyttebåt) og Stor-Øydingen (hyttebåt)

Nye båttopplag tillates ikke.

- b) Vann som ligger ved vei (og som delvis er tilrettelagt med båt av fjellstyret):

Grisbakktjønna, Andortjønna, Roktsjøen, Liss-Ismenningen, Stor-Ismenningen og Grønningen

Sommeropplag tillates uten søknad. Båtene må fraktes ned på høsten.

(I Grønningsgrubba har Statskog avtale med noen båteiere om fast båttopplagsplass)

- c) I øvrige vann åpnet for garnfiske:

Nye båttopplag tillates etter søknad for de som har garnfiskerett.

- d) I øvrige vann som ikke er åpnet for garnfiske:

Nye båttopplag tillates ikke.

Beitenæring:

Båttopplag kan tillates i eget beiteområde i tilknytning til gjeterbu/seter så lenge beitebruker driver med beitenæringa (uavhengig av garnfiske).

Reiselivsnæring:

Båttopplag kan tillates hvis det er en viktig del av næringa og så lenge den drives (uavhengig av garnfiske).

Fjellstyret:

Fjellstyret kan legge ut båt(er) for utleie, avhengig av hensynet til fiskebestanden, tilgjengeligheten til fiske eller for å unngå økt antall private båter ved vannet. I planperioden prioriteres følgende vann:

- *Stor-Øydingen*
- *Vivatnet*
- *Vivassfiskløysa (utenfor nasjonalpark)*

Etter utlegg av utleiebåt, havner også Vivatnet og Vivassfiskløysa i kategori 4.1.1. a)

4.1.2 Båtutlegg innenfor verneområder

Privat båttopplag:

- a) Vann tilrettelagt med båt av Snåsa fjellstyre:

Nåvatnet (hyttebåt) og Skjækervatnet (hyttebåt)

Nye båttopplag tillates ikke.

- b) Vann med tillatt garnfiske, hvor det lå private båter på vernetidspunktet:

Lervtjønna, Finnbursvatnet, Gaupjtjønna, Seisjøen, Seisjøfiskløysa, Liss Andorsjøen, Liss Øydingen og Bugvatnet (Nordli)

Nye båttopplag tillates ikke.

- c) Vann uten tillatt garnfiske, hvor det lå private båter på vernetidspunktet:

Snaufjellvatnet, Lisslivatnet, Liss-Hekksjøen, Stor-Hekksjøen, Stigåttjønnin og Fjellskjækra

Nye båttopplag tillates ikke.

- d) Vann hvor det ikke lå båter på vernetidspunktet:

Nye båttopplag tillates ikke.

Beitenæring:

Båttopplag kan tillates i eget beiteområde i tilknytning til gjeterbu/seter så lenge beitebruker driver med beitenæringa (uavhengig av garnfiske).

Reiselivsnæring:

Båttopplag kan tillates i vann med og uten garnfiske, hvor det lå båter på vernetidspunktet, hvis det er en viktig del av næringa, og så lenge den drives. Dette gjelder likevel ikke i Snaufjellvatnet og Fjellskjækra. I vann hvor det ikke lå båter på vernetidspunktet, tillates ikke nye båttopplag.

Fjellstyret:

Fjellstyret kan overta eksisterende private båttopplag og drifte disse som utleiebåt(er). I tillegg kan fjellstyret i planperioden, av hensyn til fiskeressursene og tilgjengeligheten til fiske, legge ut nye båter for utleie ved følgende vann:

- Åsvatnet
- Liss-Heggsjøen
- Stor-Heggsjøen
- Finnbursvatnet

4.1.3 Generelle krav til båttopplag

Både i og utenfor verneområdene stilles det følgende krav til båteier/båttopplag:

- *Det henstilles om at lyse båter males i en mørk/grønn farge.*
- *Det er tillatt å lagre utstyr for bruk til fiske under båten, men det skal oppbevares på en slik måte at det ikke forurenser eller kan spres utover området av vind eller dyr.*
- *Båttopplaget skal holdes ryddig, og skjøttes på en måte slik at det ikke oppfattes som søppel eller forurensing.*
- *Rett til å ha båt liggende innebærer ingen rett til å «privatisere» plassen eller å fortrenge andre brukere.*
- *Terreng og vegetasjon ved båttopplaget skal behandles med skånsomhet. Innenfor verneområdene er det ikke tillatt å bryte eller sage ned frisk ved.*

4.2 Retningslinjer for saksbehandling/administrasjon

4.2.1 Søknader og saksbehandling

Historisk har den som har hatt bruk for båt i Snåsafjella, lagt ut båt. Etter hvert ble det etablert praksis å søke fjellstyre om utlegging av båt i statsallmenningen. Dette var også vanlig da de store verneområdene ble etablert i 2004. Unntaket for søknadsplikt har vært sommeropplag av båt i Grønningen, Stor-Ismenningen og andre vann ved vei.

Denne planen er vedtatt av Snåsa fjellstyre, i samråd med både Statskog og Nasjonalparkstyret for Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparker. Planen er derfor godt forankret, og det legges opp til mest mulig delegert og administrativ behandling av søknader om båtutlegg.

Søknader om nye båtutlegg sendes Snåsa fjellstyre og behandles på følgende måte:

- *Utenfor verneområdene behandles søknaden administrativt i fjellstyret, i henhold til retningslinjene for båtutlegg.*
- *Innenfor verneområdene behandles søknader fra beitenæring og reiselivsnæring administrativt av fjellstyret. Ved positiv behandling i fjellstyret, oversendes søknaden til nasjonalparkstyret for behandling etter verneforskriften.*

Utlegging av nye båter fra fjellstyret i planperioden, på vegne av alle de bruksberettigede, skjer i samsvar med retningslinjene i denne planen, og uten ytterligere søknad til nasjonalparkstyret for verneområdene sin del. Nasjonalparkstyret skal ha melding når de aktuelle båtene er lagt ut.

4.2.1 Båttopplagsregister

Det eksisterer ikke en komplett oversikt over alle båter og båttopplag på statsallmenningen i dag. Mange båter/båttopplag er svært gamle. Der hvor det tidligere er innvilget båtutlegg etter søknad, er båteier i dag i stor grad kjent. I perioden fra 2011 og fram til i dag, har det blitt skrevet kontrakt med båteier ved godkjenning av nye båtutlegg.

Fjelloppsynet gjennomførte etter 2004 en registrering av båter/båtopplag innenfor verneområdene, på vegne av vernemyndighetene. Formålet var å få en best mulig oversikt over antall og plassering av båter, med tanke på at antall båter totalt sett innenfor verneområdene ikke skal øke. Det er imidlertid et betydelig antall vann og mye terreng å undersøke, og registreringen er ikke komplett.

For fjellstyret og Statskog er det også bra å ha best mulig kjennskap til båtopplagene i statsallmenningen. Dette er særlig viktig med tanke på potensiell forurensing fra utrangerte båter, og fjerning av båtvrak. En best mulig registrering av båtopplag i statsallmenningen er derfor et felles gode for alle parter. Av hensyn til verneforskriftens bestemmelser, må verneområdene prioriteres.

Fjellstyret etablerer med bakgrunn i dette et båtopplagsregister, med formål å skaffe best mulig status på antall båtopplag og båteiere på statsallmenningen innenfor verneområdene i planperioden. Det legges opp til at alle registrerte båter/båtopplag skal merkes med et eget nummer. Båtvrak skal også registreres. Gamle båtopplag med båtvrak inngår i den totale oversikten over antallet båter innenfor verneområdet.

4.2.1 Eierskap og rett til fortsatt båtopplag

Det er viktig å skille mellom *retten til å ha en båt liggende* ved et fiskevann (et båtopplag), og selve *båten*. Fjellstyret forvalter retten til å ha båten liggende ved et vann for bruk til fiske, i samråd med Statskog. Her er grunnlaget i utgangspunktet knyttet opp mot garnfiskerett/bosted. Selve båten er et privat rettsobjekt, med en kjent eller ukjent eier.

Hverken fjellstyret eller Statskog har noen «formell» oversikt eller myndighet til å avgjøre eierskap til en privat båt. En registrering av eier(e) på en båt vil være avhengig av de opplysningene vi får fra eier(e). Svært ofte er det flere eiere på en båt, og eierskifte/arv og bytte av bosted foregår uten at fjellstyret/Statskog har mulighet for å fange opp dette over tid.

I og med at det er så mye usikkerhet knyttet til eierskap på båter, har fjellstyret og Statskog bestemt at alle eksisterende båtopplag i statsallmenningen kan videreføres, uavhengig av nåværende og fremtidige eiere på disse båtene. Eksisterende båtopplag og nye, godkjente båtopplag, kan videreføres uten tidsbegrensning, inntil de eventuelt rammes av bestemmelsene i denne planens kapittel 4.3 (fjerning av båtvrak).

4.3 Retningslinjer for fjerning av båtvrak

En båt som ligger lagret i fjellet vil bli utsatt for snøtrykk og slitasje, og vil ha en begrenset levetid. På et eller annet tidspunkt går båten fra å være operativ, til å bli et båtvrak. Spredning av båtdeler, mikroplast og kjemikalier fra båtvrak er en forurensningskilde i fjellet, og det er derfor viktig at båtvrak fjernes og leveres på godkjent mottak.

Registrering/kartlegging og fjerning av båtvrak må skje i et samarbeid mellom brukere, fjellstyret/fjelloppsynet, vernemyndigheten, Statskog og kommunen som forurensningsmyndighet. Fjellstyret leder arbeidet, som samkjøres med statusoppdatering i båtopplagsregisteret. Oppstart av kartleggingsarbeidet kunngjøres i lokalavisa og på fjellstyrets hjemmesider/facebook.

Følgende retningslinjer gjelder for fjerning av båtvrak i statsallmenningen:

a) Fjerning av båtvrak med kjent eier:

- *Statskog/fjellstyret varsler eier, og ber om at båtvrak fjernes innen en frist på 2 år.*
 - *Eier tar på eget initiativ ansvar for fjerning.*
 - *Fjellopssynet fjerner båtvraket i enighet med eier. Kostnadene dekkes av eier eller av tilskuddsmidler.*
 - *Hvis eier ikke fjerner eller får fjernet båtvraket innen fristen, oversender Statskog saken til Snåsa kommune, med anmodning om å gjøre vedtak om fjerning etter forurensningsloven.*

b) Fjerning av båtvrak med ukjent eier:

- *Båtvraket merkes med kontaktopplysninger til fjellstyret. Eier gis frist på 2 år til å ta kontakt med fjellstyret.*
- *Hvis ikke eier kontakter fjellstyret innen fristen, kan båtvraket fjernes av fjelloppsynet. Tilstanden på båtvraket skal dokumenteres med egenrapport og bilder før fjerning.*

Høringsutkast/versjon1.0

Snåsa, 14.12.22

Staten og fjellstyret er enige om å begjære sak 20-129753SKJ-FROS hevet som forlikt på grunnlag av følgende enighet:

1. Partene er enige om følgende skjønnsforutsetninger:

Ved til Ryplihytta

Snåsa fjellstyre kan påregne at det vil bli gitt tillatelse til uttak av inntil én favn med ved til Ryplihytta etter nærmere utvisning iht. verneforskriften § 3 nr. 2.3 bokstav a.

ATV-bruk

Utkjøring av felt storvilt er direkte hjemlet i verneforskriften § 3 nr. 6.2. Kjøretøy som benyttes til utkjøring skal ha lavt marktrykk, som ATV med belter eller med tilsvarende skånsomt marktrykk som beltedrift.

Snåsa fjellstyre kan påregne at det i jaktperioden vil bli gitt tillatelse til å medbringe og stasjonere kjøretøy for utfrakting av felt storvilt, ved hytte som fungerer som jaktbase. Kjøretøy som benyttes skal ha lavt marktrykk, som ATV med belter eller med tilsvarende skånsomt marktrykk som beltedrift

Fiske

Verneforskriften har ingen bestemmelse som åpner for utlegging av båt. En eventuell tillatelse må vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften § 4, jf. naturmangfoldloven § 48. Dersom fjellstyret kan dokumentere behovet i en helhetlig driftsplan for båtbruk basert på forvaltning av fiskeressursen og tilgjengelighet for allmenheten, kan fjellstyret påregne at det ved søknad vil bli gitt dispensasjon for utlegging av båt

2. Dersom det ikke gis dispensasjon / tillatelse til ovennevnte, kan fjellstyret fremme krav om erstatning. Dersom det ikke blir enighet, vil staten begjære skjønn.

3. Staten dekker fjellstyrets nødvendige kostnader til juridisk og sakkyndig bistand i ankesaken, innenfor rammen av skjønnsprosessloven § 54 a. Dersom partene ikke blir enige om hva som er nødvendige kostnader, må spørsmålet avgjøres av lagmannsretten.

4. Staten og fjellstyret begjærer i fellesskap saken hevet.

Trondheim, ²³20.03.2021

Knut Fossum

for staten

Snåsa, 20.03.2021

Kas Erik Almo